

relax

Pryč s igelitkami!

Klára Klempířová radí, kde sehnat síťovky a lehké designové tašky

**Módní ordinace
strana IV**

LIDOVÉ NOVINY 17. ŘÍJNA 2009

Změnili **profesi.** A jsou šťastní

Počet lidí, kteří v polovině života – nebo i dřív – zjistí, že se minuli povoláním, roste. Mají pocit, že práce už je nenaplnuje, že nemá smysl. A tak se vydají do **neznámého terénu** – manažerka se dá na design, fotograf začne chovat kozy, vědec vyrábí kytary. A všichni tvrdí: teď jsem šťastnější.

KLÁRA SMOLOVÁ

Ještě před šesti lety se Marcela Bartáková (40) oblékala do byznys kostýmků a střídala manažerské pozice. Dnes navrhuje interiéry. Design nikdy nestudovala, ale zakázky se jí jen hrnou. Pro své nové povolání je téměř chodící reklamou: i na jejím oblečení je vidět, že s barvami a materiály umí kouzlit. A když vidíte byty, které zařizovala, těžko věříte tomu, že to dělá teprve šest let.

„Chlapský“ byznys

K práci s materiály a barvami – tedy vlastně k designu – přitom Marcela tíhla už od dětství. Sama si šila oblečení, každý měsíc přestavovala svůj pokoj a během studií předváděla a fotila módu. Jenže do-

solvovala zlínskou Fakultu managementu a managementu Vysokého učení technického v Brně.

Téměř deset let pak pracovala na nejruznějších manažerských pozicích: jako marketingová ředitelka společnosti vyrábějící protisluneční techniku, pak restrukturalizovala společnost, která se zabývala výrobou leteckých prvků. Pro firmu, která vyráběla průmyslové tiskové jednotky, našla nové odbytiště v zahraničí, jindy zase pomohla společnosti, jež rekonstruuje činžovní domy, etablovat se na místním trhu.

Všechny tyto pozice měly jedno společné – byl to takzvaný chlapský byznys.

„Pracovala jsem v technických oborech, kde převládali muži. Musela jsem se jim přizpůsobit a velmi tvrdě dokazovat, že jsem dobrá. Pracovala jsem i osmnáct hodin denně, včetně víkendů,“ vzpomíná Marcela.

Pak dostala práci v Praze, koupila tu byt a pustila se do jeho rekonstrukce. A zjistila, že ji to nesmírně baví.

Zhruba ve stejné době přišel ještě jeden impuls ke změně: jejich schopností zneužila společnost, která nedodržela dohodu. „To mě nakoplo. Uvědomila jsem si, že někomu neustále rozvíjím byznys, vydělávám jim peníze, tak proč bych to nedělala sama pro sebe? Navíc jsem se cítila vyprahlá a bez energie. Potřebovala jsem změnu,“ říká.

„Rekonstrukci svého bytu na Smíchově jsem si celou navrhla sama – včetně nábytku a všech detailů. Otiskli o něm reportáž v časopise o bydlení a v reakci na něj začali lidé volat. Nejdřív to byla sem tam nějaká rekonstrukce koupelny nebo pokoje, postupně se to ale rozbíhalo a já začala realizovat celky – byty a domy.“ S podnikáním už ostatně nějaké zkušenosti Marcela měla: v 90. letech vlastnila v Brně necelé dva roky modelingovou a eventovou agenturu.

I dnes s odstupem šesti let připouští, že začátky v Praze nebyly lehké. „Začínala jsem od nuly v cizím městě. Měla jsem jen svůj sen a také dar od boha – velkou představivost. To ostatní jsem si teprve musela vybudovat – kontakty, záze-

Potřebovala jsem změnu. Přestože Marcela Bartáková vždycky tíhla spíš k designu, vystudovala management a do 34 let se jím živila. Před šesti lety přestala pracovat pro jiné a začala dělat to, co jí baví – zařizovat interiéry, jako například tento pražský byt.

Foto LN – Viktor Chlad

mi, naučit se pracovat s počítačovým architektonickým programem.“

Naštěstí mohla Marcela čerpat ze zkušeností nabytých v předchozích zaměstnáních: sestavování rozpočtů, nabídek i vyjednávání s klienty zvládala hravě. Změna se vyplatila – dnes může říct, že práce je její hobby, i když někdy začíná v pět ráno a končí ve dvě v noci.

Věční hledači

Proč se vlastně člověk rozhodne k tak zásadnímu obratu ve svém životě a zcela změní svou profesní dráhu? „Změna oboru je většinou spojena s jedním z několika faktorů. Může být třeba východiskem z nezaměstnanosti nebo snahou od základu změnit svůj život, když chceme udělat tlustou čáru za nějakou etapou a začít jinak,“ vysvětluje psycholožka Iveta Sigmundová, která se specializuje na psychologii práce.

„Občas se také setkávám s lidmi, kteří se profesně stále hledají.

Příčin může být několik: od špatné adaptace až po neschopnost přiznat si své skutečné možnosti a předpoklady pro určitý druh práce.“

Někteří lidé zase nemají rádi zajeť koleje a mají nutkání pořád budovat něco nového. Rozjedou firmu, ale jakmile adrenalin vyprchá a dostaví se rutina, už se pouštějí do něčeho úplně jiného. V silně zářezových profesích zase může dojít k vyhoření a ke ztrátě smyslu z práce.

Z fotografa sedlákem

Přesně to se stalo Pavlu Štěpánkovi (46). „Nikdy jsem nechtěl být ničím jiným než fotografem,“ vypráví o své životní cestě. Byl jím téměř dvacet let: od poloviny 80. let žil v Německu a pro cestovní kanceláře a časopisy o cestování fotil ty nejkrásnější scenérie po celém světě. Práce, o níž si mnozí mohou jen nechat snít.

V létě roku 1995 fotil zrovna ve Slovinsku, ale práci mu kazil nepřetržitý déšť.

Pracuju sedm dní v týdnu, výdělky nejsou kdovíjaké. Ale jsem šťastný. Kdyby to bylo o trošku lepší, už by to bylo k neunesení.

Blofarmář Pavel Štěpánek

„Nemohl jsem dokončit focení, tak jsem se místo toho vydal navštívit Vídeň. Cestou všude přšelo, ale někde u Lince jsem zpozoroval v dále na obzoru konec těžkých mraků. Vydal jsem se tím směrem, chtěl jsem za sluncem. Tak jsem dojel na Šumavu, kterou jsem neznal, a byl jsem unesen nádhernou, divokou přírodou,“ vysvětluje Pavel.

Dostal se až do vesničky Slunečná a to místo si zamiloval. V dalších měsících se sem v myšlenkách neustále vracel a začal přemýšlet o tom, jestli by bylo možné se ve Slunečné usadit. Nakonec našel stavení, které bylo určeno k demolici. Netrvalo dlouho a Pavel držel v ruce kupní smlouvu. Šest let na Šumavu dojížděl z Kolína nad Rýnem, kde dál pracoval jako fotograf, a dům postupně rekonstruoval. Pořídil si první dvě kozy a začal studovat literaturu o hospodaření. A přicházely první pochybnosti o tom, co dělal až dosud.

„Najednou jsem v tom nesmysl-

ném kolotoči zdánlivě smysluplných věcí přestal vidět smysl své práce,“ vzpomíná Pavel.

V roce 2000 se pak definitivně rozhodl: jeho domov bude Slunečná.

„Zpočátku jsem si vůbec nemyslel, že budu zemědělcem. Jen mi učarovala malebná krajina. Za to, že jsem dnes sedlákem, mohou místní zemědělci. Nechtěl jsem, aby mi výhled na rybníček a kostelík něčím zastavěli, tak jsem ty čtyři hektary louky před domem koupil a pronajal jim je za symbolickou cenu. Ale nelíbilo se mi, jak s nimi hospodaří, tak jsem se do toho pustil sám,“ popisuje, jak se dostal k zemědělství.

Dnes chová Pavel Štěpánek 80 koz, 100 ovcí, 20 krav, spoustu drůbeže a rodinu oslů. Doufá, že jednou přibudou i koně. Farma denně vyprodukuje 40 až 50 litrů mléka a Pavel vyrábí i sýry. K farmě patří i penzion s osmi apartmány, které přes sezónu bývají plné.

Pokračování na straně 11

Změnili profesi. A jsou šťastní

Dokončení ze strany I

„Vždycky jsem byl velmi mnohostranný, nekonformní člověk, uvažoval jsem o životě jinak, bral jsem ho vážně. Navštěvoval jsem i teologický seminář. Z komunistického Československa jsem utekl kvůli svobodě, ne kvůli penězům. A tu jsem nakonec znovu našel tady. Nemám už chuť odjíždět,“ vysvětluje. A možná se jednou znovu přiblíží své původní profesi – rád by ve Slunečné časem pořádal workshopy pro umělce.

Hoblík místo mikroskopu

K radikální změně oboru najdou podle psycholožky Ivetty Sigmundové odvahu spíš extroverti: „Jsou akční, nebojí se překonávat překážky a počáteční neúspěchy je nesrazí na kolena.“ Ani sebevětší odvaha ale nesmaže riziko, které je se změnou profese spojeno. A pokud má člověk rodinu, jež je na něm finančně závislá, je rozhodnutí o to těžší.

„S manželkou jsem se dohodl, že když nás moje podnikání do pěti let neuživí, půjdu od toho,“ vzpomíná Peter Jurkovič (58) na dobu, kdy se rozhodl opustit kariéru vědce ve výzkumném ústavu a místo toho se pustil do nejistého podniku – stavění elektrických kytar. Důvodem k tomu byla změna fungování vědeckého světa počátkem 90. let, která u Petera vedlo k rozčarování: „Začali jsme být hodnoceni podle grantů a já měl najednou pocit, že hledání z výzkumu někam zmizelo a stala se z něj práce podle kuchařky. Už na tom nebylo nic tvůrčího a objevitelského, Přestalo mě to bavit.“

Ale Peter nešel tak úplně do neznáma – muzice se věnoval celý život. Hrál v bigbeatových a bluesových kapelách, znal spoustu muzikantů, kteří se později stali jeho prvními zákazníky. První kytaru postavil ve čtrnácti letech, v roce 1986 zkopíroval slavného Stratocastera a s tímto kouskem nahrál první desku se svojí skupinou Bluesberry.

Musel se ale naučit vše o dřevu a práci s ním, a tak mikroskop vyměnil za hoblík a laboratoř za truhlářskou dílnu, kde jej zaměstnali. Po třech letech si nakoupil vlastní vybavení, osamostatnil se – a uspěl. Na zakázku, vlastníma rukama a tradičním způsobem vyrobí ročně okolo dvaceti kytar a jeho nástroje vlastní řada renomovaných hudebníků – třeba Billy Gibbons ze ZZ Top, je mu ji daroval. Výrobě kytar se jako jeden z mála věnuje na plný úvazek, i když výdělek prý není závratný. Důležité ale je, že mu to přineslo lepší pocit z práce.

Zelená změna. Pavel Štěpánek nikdy nechtěl být ničím jiným než fotografem. Dnes ho živí biofarma. Foto ČTK - David Veis

„Věda nemá hmatatelné výsledky, kdežto u kytar je výsledek pěkný a trvalý. Nikdy jsem nelitoval, i když se mi po mikroskopu občas zasteskne. O biologii si stále čtu a v hlavě si vytvářím své teorie. Je to zvyk,“ směje se.

Zmapovat si trh a své možnosti, doučit se, co neumím, a ujistit se, že rodina je schopna unést, když chvíli

Zmapovat si trh a své možnosti, doučit se, co neumím, a ujistit se, že rodina je schopna unést, když chvíli budu vydělávat méně – to jsou praktické otázky profesní změny, které je třeba zvážit. Mohou totiž mít zásadní vliv na to, jestli myšlenku dotýčný zrealizuje. A někdy praktické důvody převáží a sen je třeba odložit na neurčito.

Zatím jen sen

Jan Čada (35) je takzvaný ajťák neboli odborník v IT. Staví software na míru, stará se o počítačové sítě. Nedávno se ale přihlásil do kurzu Pražského kulinařského institutu, aby se naučil připravovat hovězí maso. A kuchařina mu učarovala. Dokonce do té míry, že se rozhodl stát se profesionálním kuchařem. Jenže zjistil, že to asi nebude tak jednoduché. „Rodina mě podporuje, ale bohužel po finanční stránce bych zpočátku, než bych se vše naučil, stěží uživil ženu a dvě děti,“ říká Jan. Určitou změnu jeho nová vášeň ale do života již vnesla – změnu pohledu na život.

„Jsem teď ve fázi zrání a uvědomuji si řadu věcí, které jsem ve svém životě potlačil. Měl jsem dobrý prospěch, a tak jsem podlehl tlaku okolí a šel na ČVUT. Přitom mi ale v psychologických testech vyšlo, že jsem spíše humanitního zaměření,“ vysvětluje Honza, co tím myslí. Doma sice vždy vařil a bavilo jej to, ale teď, když do tajů gastronomie pronikl hlouběji, stala se koníčkem, který jej naplňuje: doma předělal kuchyň, nakoupil spoustu kuchařských knih a na všech rodinných oslavách a sešlostech teď vaří on. Jestli ale jednou doopravdy vymění software za pánve, je stále otázka. „Pořád nad tím přemýšlím, jak to udělat, alespoň částečně. Uvidíme.“

Lidé, kteří se ke změně svého životního kurzu odhodlali, se shodují, že jim to prospělo. Nová práce je nabíjí energií a chutí do života, který tím získává jiných kvalit. Neznamená to, že by náhle pracovali méně a vydělávali více, ba často je to spíš naopak, ale práce jim přináší větší uspokojení a smysl, cítí se více sami sebou.

„Pracuju deset dvanáct hodin denně, sedm dní v týdnu. Výdělky nejsou kdovíjaké, nemůžeme si vyskakovat. Ale je to dobrá věc, jinak bych to nedělal. Jsem šťastný, kdyby to bylo o trošičku lepší, už by to bylo k neunesení,“ žertuje biofarmář Pavel.